

Naročnina za celo leto K 9.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{4}$ strani K 16.—, $\frac{1}{8}$ strani K 8.—, $\frac{1}{16}$ strani K 4.—, $\frac{1}{32}$ strani K 2.—, $\frac{1}{64}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (Inserate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpslati.

Štev. 17.

V Ptuj v nedeljo dne 23. avgusta 1903.

IV. letnik.

Misijonski glasovi.

„Duša krščanska sedaj se potrudi
Izvoljenga časa nikar ne zamudi.“

Misijonski čas, vevažen si, misijonski čas, ti si sveti čas za vsako faro, katera ima priložnost, da te obhaja. Tisoč in tisoč faranov te pričakuje z vročimi željami, mladost in starost se te veseli, marsikatero, morda že obupano srce bije hitreje, ko je zvedlo, da se približuješ, saj si mu povzročil vsaj kapljico nade duševnega miru.

Misijonska spoved, kolikega pomena si vendar! Dolgo marsikateri odlaga, da bi se spravil z Bogom, dolgo goji želje, da bi si olajšal vest, katero si je obremenil v jezi ali v strasti, da bi razodel namestniku Božjemu, kar je poprej v svoji sramožljivosti zamolčal. Res je, da ima marsikatera fara prav izvrstne duhovnike, res je, da ima vsak faran do njih zaupanje, da jih čisla in spoštuje, a tudi res je zopet, da občujejo farani tudi razven cerkve s svojimi dušnimi pastirji večkrat v prijateljskih krogih, da vidijo včasih tudi njih slabosti, saj je tudi duhovnik podvržen človeški nepopolnosti. In ravno ta dejstva povzročujejo žalibog včasih, da se človek ne upa domačemu duhovniku svojih največjih skrivnosti v spovedi razodeti. Misijoner pa pride in odide, misijoner navadno ni znan po fari, on stoji, kakor nekakšno višje bitje med ljudstvom, katero ga je že dolgo let kot dušnega svojega zdravnika pričakovalo.

Misijonska pridiga, ali nisi tudi ti cilj marsikatero vroče želje? Kot tujec nastopi v njej misijoner, v lepih zvišenih besedah doni njegov glas iz prižnice (kancelna), želeč mir in srečo ljudskim, ne-manim ljudem, a vendar otrokom enega in istega

velikega mojstra, največjega ljubitelja vseh ljudi, stvarnika vesoljnega sveta. — — —

A glej, nepričakovani glasovi, glasovi tuji, neverjetni nam prihajajo iz daljnih krajev, ne misijonski mili glasovi, temveč glasovi polni krivice, katera se godi bogaboječim dušam, katera se povzročuje v srcih, ki so morda itak že dovolj skušenj in teženj poprej pretrpele.

V zadnjem času so se razglasili zopet misijoni po nekaterih farah, pred kratkim se je tudi že eden obhajal pri sv. Juriju ob Ščavnici, drugod mu bodejo sledili zopet drugi, — toda kaki?

Mi opozarjamo naše bralce na dotični dopis od Sv. Jurija v našem današnjem listu! Ne, to ni mogoče, da bi se sveti čas miru in sprave, kakor je čas svetega misijona tako zlorabljal, ne, to ni mogoče, da bi se s sveto misijonsko spovedjo tako ravnalo, ne, to ni mogoče, da bi služil tako sveti kraj, kakor je prižnica (kancel) za take krivične namene!

Piše se nam, da je bilo vso težko pričakovanje misijonskega časa zastoj, prišel je sicer zaželjen čas, a ne tak, kakor ga je nazival veliki prijatelj spodnjegaštajerskega, sploh vsega slovenskega ljudstva nemrljivi škof Slomšek, ki ga je imenoval „izvoljeni čas“ ne, prišel je čas poln razžaljenja ljudskega pričakovanja, poln razžaljenja tolažbe potrebnih src.

Nastopil je misijoner za misijonerjem na prižnici (kancelnu) a ne da bi pozdravil pričakujoče verne duše z „ognjem ljubezni“, kakor to Kristus zahteva, ne, temveč, komaj ko je odmolil pričetne molitve, začel je razmotrivati svoje politične nazore, začel je grometi proti listom, kateri niso njegovega mnenja, proti naprednim listom.

Vsedel se je, kakor se nam piše, misijoner za misijonerjem v spovednico in zaupljivo so stopali tolažbe želeči farani pred njega, a ne da bi misijoner povpraševal po njihovih dušnih težnjah, ne, njegovo prvo vprašanje je bilo, katere liste da berejo. In ko mu je ta in drugi povedal, da bere tudi napredne liste, da bere „Narod“, da bere naš list, potem je božjemu namestniku vskipela na svetem mestu jeza do vrhunca in besede kakor: „Ako mi ne obljubiš, da se odpoveš temu listu, ne smem ti dati odveze“, so donele tolažbe želečemu nasproti iz ust — misijonerja!

Na mestu, da bi vprašal misijoner, katero božjo pot si je ta ali oni izvolil za pokoro svojih grehov, vprašal ga je — kako se bode vedel pri prihodnjih političnih volitvah. Naročil mu je na svetem mestu, da mora na klerikalno-narodni podlagi voliti — „drugače ne dobiš odveze“!

In kdor ne bi za odvezo grehov vsega obljubil, kdor nebi za njo vsega storil?

To je vnebovpijoča zloraba najsvetejših resnic presvete naše vere, to je gorostastna krivica, katera se povzroča ljudstvu pod ščitom vere — ljubezni!

A čudo glej, godi se vse to po tistem, pravi duhovniki Kristusovi — hvala Bogu, da še jih je dovolj — višji dušni pastir, milostljivi knez in škof mariborski, vsi ti od tega ničesar ne vejo!

Naš škof Napotnik je blagi gospod, on je pravi dušni pastir, on ima dovolj izvrstnih duhovnikov v svoji škofiji, zato pa se nam vsili nehote vprašanje, zakaj vendarle teh ne pošlje na misijone. Odgovor je lahek! Ker žalibog on v svoji dobrosrčnosti, v svoji pravičnosti niti ne sluti in ne more vedeti, kako ravna njegovi poslanci z njegovimi dušnimi ovčicami.

Ubogi knez in škof, ljubeznjivi naš višji pastir, kako se zlorablja tvoji blagi, tvoji plemeniti nazori.

Ubogi knez in škof, kolika krivica se i tebi godi, ker tudi tvoj ugled trpi s takim postopanjem,

Kako je Krampuš jedno stopnico razlil.

Stari Flegar je bil imeniten zdravnik za ljudi kakor za živali, čeravno ni nikdar v svojem življenju trgal hlače po klopeh raznih šol.

Sedel je sicer mnogo v svojem življenju, toda nikoli pred sitnimi učitelji, ampak zmiraj le v mirni in temni luknji, kamor ga je poslal kašo pihat in ričet jest marsikdo iz same hvaležnosti, da ga je hitro spravil iz te solzne doline v boljši svet.

Pa vkljub pogostim kaznim so imeli v njega ljudje in živali veliko zaupanje. Ni čuda, saj je bil za najmanj deset dohtarjev, ker je spoznal vse bolezni iz steklenic (flaš), katere so mu pošiljali kmetski bolniki iz svojih postelj.

Teh steklenic vam ne bodem popisoval — ne dišijo posebno prijetno — le povedati hočem, kako je Flegar vsako bolezen iz vode bolnikov spoznal. Če jo je tudi ozdravil, to nas ne briga veliko, glavna stvar za vsakega »padarja« in njegovo mošnjo je zaupanje ljudij.

Kot imenitnega zdravnika nisi dobil Flegarja skoraj nikdar doma. Zdaj je šel h kacemu imenitnemu bolniku, a drugokrat je moral v apoteko po zdravila (arenije); včeraj se je podal na goro iskat čudodelnih korenin, danes pa je zopet delal

trpi pa tudi — in to je najhujše — ugled presvete naše vere.

Duhovnik, kateri je poslan kot misijoner v kako faro, duhovnik, od katerega pričakuje tisoč in tisoč trpečih src duševne hrane in tolažbe, ta bi moral biti nad vsemi strankami, moral bi biti zvišen nad vsakem političnem prepričanju. Duhovnik, kateri se vsede v spovednico, ta bi moral pustiti zunaj svoje lastno prepričanje, gojiti bi moral samo narobe istega, kateri ga je poslal za misijonerja, namreč svojega višjega pastirja, ta pa bode gojil in — goji tudi vedno samo to, kar mu je največji spovednik celega sveta ukazal, kar mu velevajo Kristus in njegovi presveti nauki.

Tisti duhovnik misijoner pa, kateri se ne ravna po tem, tisti misijoner, kateri pride v fare trosit hujskarije in sovraštvo, tisti misijoner, kateri zlorablja najsvetejše kraje v prid lastnih političnih nazorov in v prid svoje posvetne stranke, tisti je — malo pridnež, on je slabejši, kakor pa grešnik, ki pride k njemu, da bi se mu spovedal! Tak človek ni vreden, da bi mu povedal tvoje grehe, on ni vreden, da bi delil najsvetejše zakramente svete pokore, ker se je s svojim ravnanjem postavil ravno v nasprotvo s tistim, ki je vir vsega miru in ljubezni in kateri gleda iz nebes to vnebovpijoče sleparstvo in hinavstvo!

Vam pa vi misijonerji, kateri ste tako postopali, vam kličemo, da bode te i vi dajali enkrat račun od vsega tega, težek račun in tam vam ne bodejo pomagali vsi zlati blesteči in lesketajoči paramenti, ne bodejo vam pomagalo na videz pobožno lice, obrnjene oči, ne, tam bodejo govorila dejstva, in gorje vam, ako so vsa taka, kakor so se nam poročala od Sv. Jurija ob Ščavnici.

Nikakor ne smete misliti, da smo spregovorili teh le par besed v naš prid, ne, to ni potrebno, vedite namreč, da vi sami za razširjanje našega lista

na polji. Malo počakati je bilo sploh zmiraj potreba. Če si ga tudi našel doma, gotovo ni imel takoj časa, ker je kahal čaje (teje), in hočeš nočes: moral si malo potrpeti in se v hiši z njegovo zgovorno ženko pomeniti o vremenu, živini, pridelkih, nesrečah itd. Ob takej priložnosti je bilo najpametneje, privleči iz cekra svinjsko pleče in poslati v krčmo po en liter starine. Kdor je bil tako pameten, dobil je bolj močna zdravila in večjo steklenico.

Flegarjeva hiša stoji na hribčku nad veliko cesto in kaže daleč na okrog, da v njej ne kraljujete siromaštvo in revščina. O gospodarju pripovedujejo ljudje, da ni zapustil svojega ličnega stanovanja drugače, kakor če je šel pokoro delat, kadar je ljubemu Bogu poslal kako ubogo dušico malo prezgodaj v nebesa.

Ako je lezel počasi slab bolnik ali sopihal zdrav človek po strmem hribu, vselej je zbežal naš padar na dile in je slušal, kaj pravijo došli njegovi ženi.

Nekega dne je zopet ležal na dilnih tleh in pri široki špranji nekaj pazljivo na uho vlekel. V sobo je vstopil Krampuš premožen posestnik iz Oslovcev, in tožil Flegarci, da se mu je žena čez stopnice prevrgla in se tako hudo pobila, da zdaj ne more iz postelje. Sirota se je prekobicnila čez celih 16 stopnic (štafel).

Tokrat ni bilo treba dolgo čakati. Flegar je prihitel živje in si brisal pot z rok, kajti ravno je »doli v grabnu«

najbolj skrbite, saj smo dobili ravno vsled misijona pri Sv. Juriju zopet več novih naročnikov, — ne, ako smo ugonobili stemi vrstami le količkaj smeti, katero ste vi posejali med ubogo ljudstvo, ako smo količkaj pripravili srčna tla v drugih krajih, tako da vaše ljulike ne bodo tako ravnodušno sprejela, potem smo naš smoter dosegli!

Poneverjenje pri celjskem okrajnem zastopu, in gospodarstveno delovanje celjske posojilnice.

Naznanili smo že v eni naših zadnjih številka našim bralcem, da je tajnik celjskega okrajnega zastopa Josef Kozem poneveril celjskemu zastopu večjo svoto denarja, radi česa sedaj mora sedeti v preiskovalnem zaporu celjskega c. kr. okrožnega sodišča.

Poneverjenje sega mnogo let nazaj in vsakdo se čudi, da tem goljufijam, katere so bile na jako nenikretnen način izvršene, do sedaj še ni prišla sodnija na sled.

Toda seve nikakor ne moremo in ne smemo o tem kaj več pisati, ker ima, kakor smo omenili celo stvar že državni pravdnik (štatsanvalt) v rokah, in ter postava ne dopušča, da bi se v kakem časopisu bodi si kateri zadevi, ki jo ima preiskovalni sodnik v rokah, kaj pisalo.

Toda nekatere dejstva, katere so v obče znane, nam naj bode dovoljeno tukaj priobčiti, in to tem bolj, ker se bode z njihovo pomočjo postavila tudi celjska posojilnica, katera baje samo v prid slovenskih kmetov deluje, v pravo luč.

Iz odprte zemljiščne knjige lahko vsakdo sprejme, da je na posestvu Kozema, kateri je lastnik samo polovice tega posestva, vknjižen na račun Kozema in njegove žene za južno štajersko hranilnico (šparkaso) v Celju znesek 6000 kron. Za tem znesku je vknjiženo dolžno pismo z dne 19. junija 1903,

Po kratkem pozdravu mu poda kmetič steklenico. Padar se k oknu in reče: »To je pa od ženske«.

»Seveda, seveda«, reče hitro Krampuš, »od moje žene je«. Flegar strese steklenico in nadaljuje: »Pa že ni več mlada!«

»Seveda, seveda že ni več mlada!« vzdihne kmet, kakor mu bilo žal, da je njegova tovaršica že davno odcvetela.

»Joj, joj, ti nesreča ti!« mrmra nato Flegar in pazljivo gleda z desnim očesom skozi flašo, »ta je pa z visokega padla!«

»Seveda, seveda je padla!« zadere se kmet.

»Čez stopnice se je prevrgla«, reče potem padar.

»Ježeš, seveda, seveda, čez stopnice iz dil se je prebricnila!« kliče Krampuš, ki je kar iz sebe, ko vidi, kako razstreljen je Flegar.

Ta še malo pomežika po steklenici in dene: »In še nekaj visoke so stopnice bile, najbrž več ko petnajst stopinj (stelej).«

»Čez šestnajst,« popravi začudeni Oslovčan, »čez 16 stelej je padla. Pa vi ste se lahko za jedno zmotili. Po poti je namreč padel zatišč iz flaše, in tedaj se mi je v aržetu kaj kapljic razlilo. Zato menda niste mogli natanko spoznati, kako visoko je bilo.«

In seveda je Flegar dal „pravo“ zdravilo in Krampušico zdravil!

glaseče se na 8100 kron in žnjim vred izjava z dne 9. julija 1903 z 10.000 kronami. Zadnja dva zneska sta zasigurjena samo na isti polovici omenjenega posestva, koje lastnik je Kozem sam. Te dolžne pisma so se sestavile v pisarni advokata doktorja Serneca, kateri je, kar je v obče znano načelnik celjskega okrajnega odbora.

V dolžnem pismu, glasečem se za celjsko posojilnico stoji, da je Jožef Kozem posojilnici samo 8100 kron dolžen postal, in da se mu da kredit še na daljnih 10.000 kron. Gori omenjena izjava, katera se je sestavila 14 dni pozneje, izjavi, da je ta kredit že popolnoma porabljen. Dolžno pismo je podpisano samo od Jožefa Kozema. Oziraje se na te razmere, je moglo biti že 19. junija znano, da je poneverjena svota znesla 8100 kron, da pa ž njo še nikakor niso vsi poneverjeni zneski pokriti, ker bi drugače pač ne bilo nikakor potrebno, da se je odprl Kozemu kredit na 10 tisoč kron, kateri se mu je brez vse dvombe samo radi tega dovolil, da bi z njim pokrtil daljne poneverjene svote.

A vendar se je izdala izjava, da je vse pokrito!!

Na polovici posestva Jožefa Kozem je bilo vknjiženih 21.000 kron, katere bi moral, kakor omenjeno, plačati Jožef Kozem sam.

Celo posestvo pa je vredno samo 30 tisoč kron, toraj polovica posestva 15 tisoč kron. Radi tega pač nihče ne more vedeti, od koder vendarle bode dobila posojilnica plačilo za svoja posojila.

To dejstvo že samo na sebi brezdvombno dokaže, kolike koristi (?) je posojilnica za kmečko ljudstvo!

Toda še več! Še ložje bodete to sprevideli, ako omenimo tukaj še sklepčne račune tega zavoda, kateri so bili še povrh v „Domovini“ z dne 5. majnika tega leta priobčeni. Tedaj je prinesla „Domovina“ primere o delavnosti hranilnice (šparkase) celjske mestne občine, južnoštajerske hranilnice v Celju in posojilnice v Celju. Iz tega hočemo navesti le nekatere številke.

Hranilnica celjske mestne občine je pri obstoječih vlogah v znesku 9 milijonov 317 tisoč kron za leto 1901 in 9 milijonov 809 tisoč kron za leto 1902 toraj z dorastkom blizu 500 tisoč kron pri hipotekarnih posojilih za leto 1901 v znesku 5 milijonov 600 tisoč kron in za leto 1902 v znesku 6 milijonov kron, toraj z dorastkom s prebližno 400 tisoč kron dosegla dobiček v znesku 33 tisoč in sto kron.

Pri južnoštajerski hranilnici so znašale v letu 1901 vloge 3 milijone 756 tisoč kron, v letu 1902 3 milijone 782 tisoč kron, toraj je znesel dorastek samo 26 tisoč kron. Hipotekarne posojila tega zavoda v letu 1901 so znesle 3 milijone 136 tisoč kron, v letu 1902 pa 3 milijone 279 tisoč kron. Tukaj znaša toraj dorastek samo 140 tisoč kron in čisti dobiček samo 23 tisoč kron.

Posojilnica pa je imela v 1901 letu 5 milijonov 359 tisoč kron vlog, v 1902 letu pa 4 milijone 973 tisoč, toraj v tem letu 386 tisoč kron manj vlog, kakor v letu 1901. Na hipotekarnih posojilih je iz-

dala v letu 1901 3 milijone 176 tisoč kron, v 1902 letu 3 milijone 329 tisoč kron. Pri njej znaša toraj dorastek na teh posojilih 153 tisoč kron in čisti dobiček pa znaša, kakor ga je „Domovina“ priobčila, 34 tisoč kron.

Te številke pač dovolj jasno dokazujejo, da se hranilnica (šparkasa) celjskega mesta lahko ponaša z velikim dorastkom vlog in hipotekarnih posojil a vendar nima več čistega dobička, kakor 33 tisoč kron, toraj manj, kakor posojilnica! Iz tega razvidi pač lahko vsakdo, da se pri mestni hranilnici pazi na prid in hasek drugih, posebno manjših posestnikov, da se ti nikakor ne izsesajo.

Največji čisti dobiček ima posojilnica, ker njen dobiček je večji, kakor od „Domovine“ navedena svota v znesku 34 tisoč kron.

K njenemu čistemu dobičku se mora tudi prištevati onih 16 tisoč kron, katere so se pri posestvih odpisale.

Posojilnica ima toraj trikrat manj vlog, kakor mestna hranilnica, posojilnica ima morda samo polovico toliko hipotekarnih posojil, kakor mestna hranilnica, a vendar pa več čistega dobička! In sicer se napram vlog in posojil mora spoznati čisti dobiček posojilnice d v a k r a t večji, kakor dobiček hranilnice.

Toda kdo se bode temu čudil? Saj posojilnica zahteva po svojih pravilih pri perzonalnih posojilih (toraj takih, pri katerih se dolg ne zabilježi v zemljiški knjigi) šest procentov obresti, pri posojilih, pri katerih se dolg v zemljiški knjigi zasiguri, pa pet in pol procentov, čeprav bi nam tudi nikakor ne bilo težko dokazati, da se tudi za dolgove, kateri so s pomočjo zemljiške knjige zasigurjeni, od posojilnice kaj rado zahteva šest procentov.

Posojilnica toraj ne deluje v gospodarstvenem oziru, ona si ne prizadeva, da bi kmetu s posojili pomagala, temveč ona skrbi za to, da si pridobi s kolikor mogoče visokimi obrestnimi procenti po možnosti visoki čisti dobiček in to seveda za sebe in v prid drugih namenov, iz katerih vlečejo nekateri drugi znani ljudje zopet svoj dobiček, nikdar pa ne kmet! Obresti vlog so znašale pri posojilnici do 1. aprila 1902 4-1 procentov, od tega dne so se povikšale na 4¼ procentov in kakor kažejo oznanila v različnih kranjskih časopisih, so se zopet povikšale na prejšnji svoj vrhunec, namreč na štiri in pol procentov.

To dejstvo dokazuje dovolj, da grejo vloge pri posojilnici nazaj, kar se tudi iz zgoraj navedenih številk razvidi. Posojilnica je toraj gotovi denar izdala na posojila, da bi kolikor mogoče mnogo na obrestih dobila. Sedaj pa si hoče stem, da je obresti za vloge povikšala, zopet privabiti novih vlog, da bi potem ta denar zopet izposodila in sebi, a nikdar pa ne kmetu z obrestmi od tega denarja pomagala.

Kakor čujemo, so se za celjski okrajni zastop samo pri tem zavodu, toraj pri posojilnici, denarji izposodili, in ti denarji so se morali vsaj po pet in pol procentov obrestovati. Seveda je bilo zopet samo po-

sojilnici s tem pomagano in sicer radi visokih obrestnih katere se ji morajo od teh posojil plačati, med tem ko okraj, kateri bi lahko bil dobil pri nemškem zavodu v Celju ali pa v Gradcu posojilo na štiri in pol procentne obresti, s tem znatno škodo trpi. Kdo mora plačati zopet to škodo? Kmet in zopet kmet!

Nikakor se nam toraj ni čuditi, ako se pri tem kem gospodarjenju plačilni prikladi pri okrajnem stopu vsako leto povikšujejo in bodejo dosegli v sedajnem času že 26. procent.

Toda o tem bomo pisali pri priložnosti in ozirali pri tem posebno na gospoda K o z e m a, ki še ga „poštenega“ tajnika celjskega okrajnega zastop-

3. mladeniški shod.

Poročali smo Vam o prvem takozvanem mladeniškem shodu, ki se je vršil na Ptujski Gori, pisali smo tudi o razbojniških posledkah drugega shoda, v ščečega se pri sv. Trojici in pri sv. Lenartu v Slovenskih Goricah in danes hočemo spregovoriti par besedi o tretjem mladeniškem shodu, kateri se je vršil zadnji nedeljo v Pletrovčah.

Hvala Bogu, vendarle enkrat so prišli kmetje in njih sinovi do spoznanja, hvala Bogu, komaj enkrat so sprevideli, kaj hoče ž njimi farška druhal! Med tem, ko se je vdeležilo nad tisoč mladeničev družega shoda, pogorel je tretji popolnoma in to celo savinjski dolini.

„Celjska žaba“ piše, da je bilo število udeležencev na 3. mladeniškem shodu, po njenem mnenju 200 do 300. Oho, ta pa je bosa! Vseh skupaj udeležencev ni bilo niti ne 150 in to pa mi vemo gotovo! Takih zvanih mladeničev ni bilo nad 50, drugo so bili dekleta, hlapci, par kmetov, kaplani in mastno rejeni župniki.

Kar se tiče govorov, piše „Domovina“ to le „Kakor smo čuli, o narodnosti tudi ni bilo ravno preveč govora na shodu.“ — Dobro tak, vsaj si si v sobi „žaba“ vendarle enkrat resnico, vendarle enkrat so sprevidele črne suknje, da že vse hujskarije pri drugi narodnosti tudi takozvanim „mladeničem“ prisedajo. Govori so se sukali najbolj o krščanskem življenju mladeničev in o — molitvi. Gospodje, če pa potem shod? Saj imate doma prižnice, saj imate doma veronauk! Pridigujte doma, mladeniči bodejo ostali doma, ne bodejo izdajali denarjev!

S tem shodom samim se nikakor več nočem pečati, saj je, kakor omenjeno regimentno pogorel, hočemo malo pojasniti sad, tega shoda. Neki kmet se je izrazil napram našemu poročevalcu tako le „Zakaj neki li vendar gonijo to mladino po teh krajih? Moj fant mi je doma — v k r a d e l (!) v vreča žita in ga je prodal, samo da je zamoral na shod!“ — To je mislimo dovolj!

Toda še več! Kmalu po zborovanju se je odpeljalo pet vozi napolnjenih z duhovniki, na vse kraje. „Mladeniče“ pa so pustili v Pletrovčah same! Tam je svirala po krčmah godba, bile so tam „fletne“ savinske dekleta. „Moj ljubček, al' hočeš

— več?“, razhajalo se je pozno v noč na vse kraje, sive po povžiti obilni pijači — moj ljubček, al' bočeš še več?

Stariši, sedaj pa še nam povejte, ali bode potrebno, da vas opozarjamo, na 4. mladeniški shod?

„Na prvem se pilo in vriskalo je,

„Na drugem pa tekla — v potokah je kri,

„Ljubezen na tretjem je grela srcé

„Bog živi mladeniške shode vse tri!

Spodnje-štajerske novice.

Nevihta in toča. (Sv. Urban pri Ptujju.)

Dne 13. avgusta t. l. popoldan smo tukaj veliko straha prestali. Tri velike burje so prihajale od severnega kraja čez Slovenske Gorice nad nas. Tako nevarno je bilo gledati prihod nevihte, da smo mislili, da bode vse proč. Blisk za bliskom je bil videti in grom za gromom se je slišal. Pred točo smo hvala bogu ostali še obvarovani. Padla je zares tu in tam kakatera tako debela, kakor oreh, toda znatne škode ni napravila. Strela je udarila pri posestniku Habjanu na Kozlovcu in pri Muršecu v Bišečkem vrhu. Obe posestnikoma ste zgoreli stanovališči. Oba stala zavarovana. Tudi smo od tukaj videli požar proti volensškaku, tudi tam je ogenj povzročila strela in sicer je zgorela viničarija Lišča. Kakor se sliši, se je toča pri sv. Rupertu v Slovenskih Goricah in okolici vrno ta dan vsula tako grozovito iz neba, da se nihče ne spominja, da bi kedaj bil videl tako točo. Je že vso opeko (cigel) na tamošnji cerkvi in na drugih hišah zdrobila, potem si pač človek lahko misli, kako je vse drugo uničila. Nekega posestnika je dobila toča na polju in ga je skoraj ubila. Presejala mu je klobuk in ga ranila težko na rokah in na glavi. Saj pa tudi ni čudo, ker so leteli takorekoč kosi leda iz nebes, nekateri so bili večji, kakor naše jajca. Nekemu posestniku je ubila toča na polju že naraščeno tele. Cela okolica Sv. Ruperta je popolnoma uničena, ljudje so žalostni in boječe gledajo v bodočnost. Kaj bode, ako ne dobimo pomoči? (Opomba uredništva: Te novice nam je naznanil neki posestnik iz Slovenskih Goric in nas prosil, naj bi svetovali posrečeni, kaj jim je v tem storiti, da dobé kako pomoč. Tu le odgovor: Kmetje ponesrečenih krajev, pa so vaši poslanci? Vprašajte vendar Roškerja, kateri je tako gromel na mladeniškem shodu pri Sv. Urbanu v Slov. Goricah, kaj hoče za vas storiti? Ali vam vaši kmečki poslanci, vaši dohtarčki in klerikalčki nočejo pomagati, ni vam treba obupati, saj so drugi poslanci. Obrnite se na nemške deputate poslance! Naše uredništvo ve na primer za nekega gospoda, po katerem sicer klerikalni „Fihpos“ rad blato meče, a kateri pa vendar kaj rad pomaga kmetom. Ptujski župan Josef Ornig je ta mesec pod, in mi smo prepričani, da bode on v tej stvari, se mu potožite, pomagal, ako imajo vaši poslanci res preveč opraviti z političnimi govori in zbornjani! —)

Zopet eden! In zopet bo šel eden — rakom žvižgat in žabam pet, namreč konzum v Laškem. Dne 23. t. m. bo izredni občni zbor tega finega društva, od katerega smo pisali tudi mi že parkrat. Na zboru se bode sklenila likvidacija! Na ta način se izogne konzum konkurzu. Seveda je tudi ta konzum ustanovila duhovniška stranka in to iz — same ljubezni do slovenskega kmeta, ki bo sedaj imel čast in veselje, plačevati izgubo in stroške! Toliko časa so gospodje Božji namestniki kmete reševali, da so jih srečno pripravili ob nekaj tisočakov. List za listom pada, konzum za konzumom je „fuč“, a vendar še je mnogo kmetov, kateri nam nočejo verjeti, da je vsak konzum za njih gotova poguba. Kdor ne verjame, pa naj trpi škodo.

Mrtvega so našli Janeza Kaisersberger, bivšega okrajnega cestnikarja v njegovem stanovanju pri Sv. Urbanu pri Ptujju. Imenovani je rad šnopsal, precej pa se tudi trudil pri delu. Navado je imel, da je, ako je imel kaj denarja zvečer, ko je šel spat duri od znotraj zavezal, kar je tudi zadnjo večer storil. Denarja je imel pri sebi 8 kron. Ker je, ko so ga našli, ležal odet v postelji, kakor da bi spal, je soditi, da ga je zadela kap (božji žlak.)

S špritom se je težko poškodoval. V Možganjcih si je hotel neki Prejat, ravno tam doma, ogasiti žejo iz steklenice, ker je mislil, da je v njej voda. V steklenici pa je bil šprit, kakor se navadno rabi na kmetih za pripravo jesiha. Samo en požirek iz steklenice je zadostoval, da si je Prejat sežgal in poškodoval jako nevarno goltanec in jezik, da so ga morali prepeljati v Ptujsko bolnišnico.

Mrtvo truplo v Dravi. Neki Ignac Šifko je dne 1. t. m. v Mariboru ustrelil svojo ženo, potem pa še na sebe ustrelil in se težko ranil. Vrh tega je skočil v Dravo in utonil. Njegovo truplo so potegnili šele 9. t. m. v Ormožu iz Drave.

Po neprevidnosti ga je ustrelil. Neki Franc Mušič od sv. Bolfenka v Halozah je pregledoval dne 8. t. m. staro puško. Ker ni vedel, da je puška nabita, nameril je proti svojemu tovarišu Lugišek u iz Narapel. Puška se je sprožila in Lugišek se je zgrudil smrtno zadet na tla. Mušič se bode moral radi tega zagovarjati pred sodnijo.

Roparji se klatijo po občinah Loka in Šusam in sicer že več, kakor teden dni, ne da bi se bilo do sedaj posrečilo sodniji, dobiti le enega v pest. Te dni so se podali — kakih 5 do 8 mož — proti Pristavi. Roparji napadajo navadno proti večeru kmečke hiše in tam prisilijo prebivalce, da jim morajo dati denar, obleko, živež itd. Žandarmerija jako pridno zasleduje roparje. Dva moža na primer od postaje v Pristavi sta med tem, ko se te vrste pišejo, že 229 ur v službi.

Dopisi.

„Iz Korondičberga nad Peklom.“ Pod tem neumnim naslovom je prinesel mariborski farški listič umazan članek, v katerem hoče njegov neumni do-

pisunček dobro znani: „Neve se kdo“ blatiti in smešiti na najnesramnejši način nas dvanajstero mož, ki globoko obžalujemo, da ima ta „Nevesekdo“ tako kratko pamet. Prisilil nas je s svojo umazano pisarijo da mu, čeprav ne radi, vendar moramo odgovoriti. — V tem članku si ti „terjavi“, dobroznani dopisunček dokazal, da v tvoji glavi ne more biti vse v redu, zakaj drugače se ne bi izvolil za „divjega jagra“ na korondiče. Sam o sebi pišeš, da ti je naredil Matijčev kovač „cepikl“ zastonj, da si si naročil iz Berolina dvocevno puško, si dal napraviti veliko torbo in da bi dosegel boljši lovski vspeh, si kupil tak rešpetlin, s katerim lahko vidiš skoz najdebelejšo steno. Tudi pišeš, da si se tako oborožen peljal čez most nad Ragoznico in začel na korondiče divji lov. Ali nisi videl, ds te je ravno na mostu srečala ljuba pamet in te milo, a vendar zastonj prosila, da bi jo sprejel k sebi na „cepikl“, ker je silno potrebuješ? Ako bi te bil kateri izmed tvojih gonjačev poprosil, da bi mu bil posodil tvoj „rešpetlin“ in bi bil z njim pogledal malo v tvojo neumno bučo, vskliknil bi bil gotovo od začudenja: „Jej mojster, tvoja glava je popolnoma prazna, še običajna tvoja slama je segnila. Kmalu bode treba, da odpotuješ v Feldhof!“ — Dopisunček, ne misli si nikakor, da bi se mi, od tebe tako nesramno napadeni možje, tvojih napadov bali, niti ne razjeziti nas ne moreš. Matijčev kovač je celo ponosen, da sme delati cepiklne za korondičevega „jagra.“ Toda povedal mi je, da bode sedaj ta „kšeft“ opustil in bode raji take „cepikelne“ izdeloval, na katerih se bodejo nori lovec in njegovi malo pametni pomagači vozili po pamet. Kejačov korondič še živi in še ni nikakor stegnil tac, pa jih tudi ne bode! Pravi pa, da bode stegnil taco enkrat po tebi dopisunček, tako, da si bodeš cepikl na ušesa obesil in peš nadaljeval svoj divji lov. Takšna zamore biti Kejačevega korondiča osveta. Mačka Mahoričevega Joža, ki si jo proglasil za poginjeno, še tudi živi in še celo pridnejša je postala, ker se je menda razjezila, da si jej pustil natiskati v „Fihposu“ za krtovo deželo odhodnico. Ti pravi korondič, ki posiljaš, tako brezpametne dopise, mi te prosimo, da nam daš mir, ker bi si ga drugače morali sami, z lastnimi rokami iz tebe prisiliti.

Napadeni možje.

Iz Soštanja. Kmet in rokodelec zbudila sta se in neustrašeno se branita, kadar ju draži črna ali odiralna druhal in jima hoče kratiti osebno ali volilno pravico. Pred kratkim bila je volitev v okolci Šoštanj in pri tej priliki odlikovali smo se kmetje, kakor še nikdar v naši občini. Pokazali smo po značajnem, obče spoštovanem sodelovalcu, g. Kokelu, da smo samostojni. Prenapihnen Slovenec novega kova, že od nekdanj sosedom nepriljubljen, hotel je s silo zopet v občinski zastop priti. Slutivši pa, da mu bode odklenkalo tu, kakor tudi pri pregledovanju mesa, toži milo dohtarju, naj bi mu ta iz blata pomagal in kmetom zaukazal, njega zopet voliti. Advokat seveda hoče njegovi želji ustreči, pokazati kmetu svojo moč in gre na volišče, pa tu se je udaril za vselej. Kmet vpraša priklatenega nevolilca,

dohtarja Frana, kaj med volilci išče. Ker mu sira maček ni mogel odgovoriti, veli kmet, naj zlahka gospod gleda, da se zgubi, sicer mu pot pokaže delavne kmečke roke. Kje imaš Fran svojo moč, kdaj ima v tebe zaupanje? Kmet ne, delavec ne, gospod še manj! Uvidel je, da se mu godi, kakor sraki pavovim perjem in popihal jo je, kolikor so mu njegove noge pripustile. — Tebi Majer, naj bo rečeno. Ostani v tvojem turnu pri tvojem brusu; brusi sanjaj dalje! Kadar prirase kralju Matjažu brada se demkrat okoli njegove mize, poštaneš poslanec. Oddelčno bode kmetje vsikdar pokazali, da advokati ali kašni drugi privandranec ni naš pravi voditelj, da si mi le sami hočemo izbrati naše volilne može in naše sredine, da ostanemo, kakor smo, ker se z novo dohtarsko „špraho“ ne strinjamo.

Iz Polčan. Ker so klerikalci pri zadnjih volitvah v okrajni zastop popolnoma pogoreli, jih to grozovitost boli in tega nikakor ne morejo pozabiti. Zato pa sedaj hočejo maščevati nad okrajnim zastopom samim in radi tega trosijo govorce in laži o njem in njegovem vodstvu, da je groza. Tako se je trdilo, da je rekel pred kratkim neki kmet, kateri je bil ud prepričanega in je še ud sedajnega okrajnega zastopa, na nekem sejmu v Polčanah, kjer je bilo nad stotino ljudi zbranih, da je sedajni okrajni zastop zapravil 50 tisoč kron, o katerih zastop nikakor ne more dokazati, kje da so. To je pozvedel zastop in dozvedel dotičnega kmeta na odgovor. In glej, kmet F. M. Hošnic je izdal na to sledečo izjavo: „Jaz tega, če sarsar sta me A. Grundner in J. Bauman podolžila, nikdar nisem izustil, sploh pa sem prepričan, da se od okrajnega zastopa ravna popolnoma pravilno in denarjem. Sicer pa sem bil od nekdanj navajen, da sem, ako mi ni bilo kaj po volji, to stvar razložil pri seji, nikdar pa nisem zunaj sej obsojeval postopanja okrajnih zastopnikov.“ Nikakor se seveda v te stvari ne bode postopalo sodnijskim potom, čeprav bi morda bilo to popolnoma umestno, toda ljudstvo naj zve, da je vse v redu in da je lahko okrajni zastop nosen na svoj izvrsten zastop. Ako bi se take laži ponavljale, potem seveda pridejo dotični dolgojezičniki pred sodnijo.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. Mogoče že imate nektere dopise od naše fare zaradi misijona, kateri se je vršil pretekli teden pri nas, in prepričani smo, da bode te skoraj neverjetnemu postopanju misijonerjev proti vašemu listu stopili pošteno na prste. Nobena pridiga ni bila, v kateri se ne bi bilo govorilo o „Štajerca“. Najprej je bila pridiga tudi o krajnskem naprednem časopisu o „Narodu“, tudi tega si je misijoner privoščil, toda ne tako, kakor „Štajerca.“ — Vsakdor, kateri je prišel k spovedi in je izpovedal, da vprašanje misijonera, da ima „Štajerca“, ni prej odveze dobil, dokler ni obljubil, da ga bode poslal nazaj. Pri spovedi se je tudi naročalo naj ljudje vsakovrstnih volitev in zborovanj (!) vdeležijo, vsak naj voli po duhovškem (!) navodilu, torej po receptu gospodov misijonerjev. „Krščansko narodno“ se naj voli od kmetov, seveda kmetu v po-

gnbo, klerikalcem pa v korist, da bi potem še ložje izsesali kmete. Ljubi „Štajerc“, ni ti mogoče povedati, kako pravico si ti gospodje pripisujejo v spovednici in na prižnici. Še slabši so v tem oziru, kakor naš kaplan Bozina, kateri ima z znano mladeniško zvezo največ opraviti. Sicer si je tudi ta pri velikonočni spovedi koliko mogoče prizadeval „Štajerca“ ugonobiti, toda v tako obili meri, kakor misijonerji pa vendarle ne! Zgodilo se je, da si nekateri niso upali povedati v spovednici, ko jih je vprašal misijoner, ako imajo „Štajerca“, da so njegovi naročniki, ker so se bali, da ne dobijo radi tega odveze. Ali to ni greh? In kdor ga ima na duši? Misijoner sam, ki je prišel k nam, da bi nam grehe odvezal! — Toda vedi „Štajerc“, da nas pametne kmete nobeni misijon, nobena spovednica, nobeden kancel ne odvrne od tebe, ker nisi proti sveti veri, proti Kristusovi veri so — čeprav sem priprost kmet, vendar mislim, da krivo ne sodim — proti veri so prizadevanje misijonerjev, kateri nastopajo namesto kot dušni pastirji, kot klerikalno politični hujskači! Z odličnim spoštovanjem

kmet, ki je bil pri misijonski spovedi.

Iz spodnje Sv. Kungote. (Naš predstojnik občine in krajnega šolskega sveta — Naše orgle.) Vaš prijazen spomin g. urednik, da se naj zopet malo oglašim, Vam izpolnim s tem, da Vam enkrat malo opišem naše tukajšnje razmere. Predstavljam Vam najprej neko imenitno osebo. To je naš Tomaž Kramberger, občinski predstojnik, predstojnik krajnega šolskega sveta, in predstojnik cerkvenega sklada. Ker imam izvrstno kamero obskuro, Vam hočem tega korenjaka pokazati najprej kot občinskega predstojnika. Občini Gradiška zapoveduje ta mož že 40 let. V teku teh let se je za blagor občine jako potrudil. Ceste, katere je prevzel, so postale tako fine, da ni mogoče jih rabiti. Po nekterih rase toliko trave, da bi ž njo lahko celo leto kravo krmil, druge so tako razrezane, da rabiš 2 para volov ako hočeš le prazen voz prepotegniti. Most čez Pesnico je ravno pripraven za novi mariborski muzej. Ako bi se mosta ne bil gospodar Nekrep usmilil, bil bi že davno na Hrvatskem. Nekaj novega je tudi naš Tomaž izumil. Posrečilo se mu je namreč pridobiti novo občinsko cesto, katera pa nima pravega konca in tudi ne začetka. O tej zadevi drugokrat. Prijazen je Tomaž čez vse. Nad stare žene se zadere, da bi je lahko od straha kap padela, ako pa pride kak berač, ga pa zopet žene, da se kadi za njim. Prideš proti večeru k njemu in ga pozovsiš za njegov podpis, bodi prepričan da ga ne dobiš, ker bojda po večni luči ne vidi pisati. (Kura po večni luči tudi slabo vidi.) Daš mu pa v črni noči par kron, jih bode gotovo dobro videl in shranil. Mačka po noči bolje vidi, ko po dnevu!) Ker vem g. urednik, da Vas dolgočasim, hočem v aparat novo sliko vložiti, katera Vam pokaže g. Krambergerja kot predstojnika krajnega šolskega sveta. Evo jo! Ta prestol že zaseda ta mož 27 let. Tudi na tem polju je mož jako trudi svojo zmožnost pokazati. Mi imamo

tukaj 2 šoli. Nova se je stavila leta 1875. Od tega časa je gospod predstojnik ni pustil niti enkrat pobeliti. Zato je tudi zid tako razpokan, da dežnica sili v zidovje. Zato so tudi stene že znotraj mokre. Telovadsti prostor je tak, da se, ako ga dež malo pomoči, lahko ugrezneš do gležnja. Stara šola v kateri so stanovanja učiteljev, izgleda, kakor kaka stara grajščina, pri kateri se stene ravno toliko skupaj držijo, da se ta palača ne zruši. Pa namesto, da bi jo g. „obman“ pustil popraviti, mu je to poslopje deveta briga. Da je le on „obman“, pa je vse dobro. Zato ga pa tudi okrajni šolski svet zmiraj drega in drega meneč: No! Kramberger, bomo kaj popravili, ali ne? Jako bi nas veselilo, ako bi nam v 1 mesecu naznanili, kaj ste vse dali popraviti! Ako bi mi bilo mogoče Vam g. Krambergerja z mojim aparatom v takem slučaju pokazati, v katerem se nahaja, ko dobi kak tak prijazen namigljaj od okrajnega šolskega sveta, to bi bilo jako zanimivo! Kot predstojnik krajnega šolskega sveta pa kaže g. Kramberger zopet jako lepe lastnosti. On je velik prijatelj mladine! Ako pride ta po občinski poti mimo njegove rezidence, žene jo s koljem, bičem ali s tem, kaj mu pride v roke. Ni pa samo prijatelj mladine in šole, ampak tudi učiteljev. Te bi najrajši pohrustal, posebno pa g. učitelja Achitscha, kateremu je izvanredno naklonjen. O njegovi radodarnosti drugokrat! Naposled pa še g. Kramberja opozorim, naj se malo poboljša, namesto da hujska, naj raje dela v blagor mu izročene občine in šole. V tem oziru imam sicer malo upanja, kajti: kar se je Tomažek naučil, tega Tomaž ne bo pustil. — Ne da mi miru. Moram še enkrat Krambergerja omeniti. Rekel sem, da je tudi predsednik cerkvenega sklada. Na! Tukaj hočem mu prizanesti, kajti dospel sem do cerkvenih zadev, in k tem spadajo tudi — orglje. Gospod urednik! Nikakor nedvomim da ste že slišali dobre orgle, a tako lepo kakor naše pojejo še vendar nikdar niste nobednih slišali peti. Tukaj najdete vse glase od kontra a do trikrat črtanega c. To kar zdaj pišem, to je le za Vas g. urednik, za naše ljudi to ni namenjeno, kajti oni so itak z vsem zadovoljni. Orgle, precej velike, na 11 registrov, 1 manual in 1 pedal, bogme me že davi, ko hočem o njih govoriti, so prava redkost. Ko bi ne bil g. nadučitelj tako fin orglar, imeti bi morali zmiraj tiho sv. mašo. On jih še pritisne, da še ga malo ubogajo. A od zadnje nedelje se tudi njemu zoperstavljajo. Nizki d mrmra zači na levi strani, dvakrat črtani e kriči spredaj na desni, kakor da bi ga kdo z žarečimi kleščami ščipal, naravni a grgla, kakor da bi se utapljal, njegov sosed h je zgubil svoj glas, pedal a je hripav, as je umrl in b hira. Ni res, to so fine orgle? Jaz samo ne razumem, zakaj tukaj merodajni ljudje nič ne ukrenejo, da bi se kaj storilo. Cerkev se je slikala. Imamo lepo malarijo. Dobro! Vse Bogu v čast. Jaz pa vprašam, ne služi li krasen glas orgelj in pevcev bolj v božjo čast, kakor pa slikana stena? Gospod urednik! Ker kaže naša stolpna ura že $\frac{3}{4}$ na 3, to kaže sicer noč in dan, leto za letom, in sem že truden, sklenem

moje vrstice, še zahvalim za njih sprejem in ostanem z obljubo, da se kmalu spet oglasim, vedno Vaš zvest Gustl od Savinje.

Od Kapele okraj Gornja Radgona. Napredni kmetje! Kakor Vam je znano, se ima vršiti v kratkem volitev okrajnega odbora. Večina volilcev vas toraj opozarja, da bomo na dan volitve odločno nastopili in volili može, kateri imajo ljubezen in spoštovanje do našega že tako zatiranega kmetškega stana. Nikogar pa naj ne zmoti tista fina pogrjnena klerikalna miza, pri kateri se bo točilo vino in pivo, zavživala se najboljša jedila v propad kmetov. Proč toraj s konzumnimi direktorji, proč s tistimi, kateri okoli farovžev lazijo in svoje žejne grle napajajo. Ti ne bodejo gledali naj si bo potem voljen celo cekmešter ali kaka druga klerikalna oseba, ako bode le znal kimati, piti in jesti in pa žnjimi glasovati. Kteri bode pa izvoljeni za ude okrajnega zastopa, volite ednoglasno dosedajnega načelnika gospoda Franca V r a č k a, kmeta v Orehovcih. Tukaj ne bomo razlagali zaslug, katere nam je za ves gornji Radgonski okraj sploh storil, to je že itak vsakemu znano. Toraj volilci, na dan volitve združenimi močmi nastopimo proti klerikalni druhalni in zmaga je gotovo naša! Naš načelnik naj bo gospod Vračko, ne pa Zvonček v Ivanjcih in ne Tonček pri Kapeli.

Volilci od Kapele.

Iz Ljutomera. Dne 15. avgusta tega leta se je praznovala v Ljutomeru ustanovitev murskega sokola. K tej ustanovitvi se je po napovedbi ljutomerskih hujskačev naglasilo 1800 oseb; vsled tega so tudi naročili pri železnici veliko vagonov, da bi bilo mogoče pripeljati goste v Ljutomer. Pa kaj so doživeli ljutomerski modrijani? Na kolodvoru je izstopilo jednajst orožnikov, drugih še niti — petdeset oseb, med katerimi pa še nobenega sokola ni bilo, ampak tri ko fašenki oblečene ženske in nekaj otrok. Kaj pa se v obče veselice tiče, Vam moramo naznani, da je ljutomerski trg izgledal tako, da bi kak sokol umrl in njegovi tovariši bi služili kermine. Servus Karlek, Servus Bžezina! Sploh pa so obsojevali kmetje to počenjanje, katero je bilo zopet namenjeno sami hujskariji. Marsikateri si je strgal iz suknje trak, katerega so mu po sili obesili na suknjo. Pošten slovenski kmet pač ni za take reči. Kaj pa bomo mi kmetje z telovadbo, kaj bodejo žnjo naši sinovje. Telovadbe (turnanje) pripustimo gospodom, kateri morajo celi dan v pisarni sedeti, mi kmetje pa telovadimo (turnamo) raji po naših njivah in travnikih. Boljše je, ako štriglaš kmet doma v hlevu tvoje krave, kakor pa, da se mešaš v take bedarije.

Kmet naprednjak.

Razne stvari.

Novi papež. Dne 9. t. m. ob 9. uri je bil papež Pius X., (rojen leta 1835, a ne kakor smo po pomoti v zadnjem listu poročali 1838) v baziliki (cerkvi) svetega Petra v Rimu kronan. Več kakor 50 tisoč ljudi je bilo pri tem navzočih. Pred cerkvijo so stali

vojaki, kateri so skrbeli med občinstvom za red. Papež je prišel v spremstvu kardinalov ob 9 uri in sicer peš v baziliko, kjer je bil postavljen za njega prestol. Na ta prestol se je vsel, med tem ko so se kardinali posedli vsak na svoj stol. En kardinal je v kratkih latinskih besedah nagovoril papeža in mu častital, potem so poljubili vsi kardinali za poredi papežu nogo. Nato so šli, papež naprej, vsi v glavno ladjo cerkve svetega Petra. Tukaj je opravil papež kratko molitev in potem daroval sveto mašo. Po tej je molil na glas en kardinal za novega papeža. Po končani molitvi pa je stopil drugi kardinal k papežu ter mu vzel mitro (kardinalsko kapo) raz glave. Kardinal, dijakon Machi, je na glas govoril besede, katere so za kronanje predpisane in djal na glavo Pija X. papežovo krono, katera se zove tiara. Končno je kronani papež molil na glas za vse navzoče in sploh za vse verne ter jim je podelil svoj blagoslov.

Smodkin pepel kot zdravilo. Znano je, da je salmijakova kislina dobro sredstvo proti piku ose, čebele, škorpijona itd. Ker pa tega zdravila ni vedno pri roki, je dobro ako pičeno mesto posipljemo s pepelom od smodke (cigare) ali tobačnim pepelom. Na ta pepel kapnimo vode ali sploh kake tekočine ter s to zmesjo nadržnimo rano. Rana vsled tega niti ne bode niti ne oteče.

Zdrav kraj. V občini Donnersbachwald na Gorenjem Štajerskem letos še niso imeli nebena mrliča, dasi je občina prav velika.

Za ugonobitev „kiseljaka.“ Kakor smo že zadnjič pisali v naših „gospodarskih stvarih“ povzročila takozvana gosenica „kiseljak“ jako mnogo škode na grozdju. Seveda jo je jako težko ugonobiti. Pisali smo tudi, da se jej pride kaj lahko do živoga, ako se polovijo metulji, kateri so vzrok tega škodljivca. Sedaj se je iznašla jako primerna svetilnica, s katero se lahko polove taki metulji in še drugi trsju škodljivci mrčesi. Dobi se taka svetilnica za primeroma malo svoto denarja pri gospodu F r a n k u, kleparju (špengler) v Ptuju.

Spanje malih otrok. Navada je, da se mali otroci navadno popoldan, ako je vročina, čutijo trudni. Mati jih položi v posteljo, ne da bi jim slekla obleko. Otrok zaspi, a obleka povzročuje na njem ne le jako mnogo znoja, temveč tudi zabrani, da se ne more kri po žilah prosto pretakati. Tako spanje je za mlado bitje jako škodljivo, da, celo nevarno. Mati sleči otroka, ako ga položiš v posteljco, drugače je boljše, da mu spanje po dnevu zabraniš.

Zunanje novice.

Biki in blagoslov. „Ali so brizgalnice napravile katoliške cerkve.“ Pod tem naslovom poroča „Slovenski Narod“ iz dne 25. p. m. jako zanimivo dogodbico izpred sodišča. Tožen je bil namreč dijak Fran Martinec iz Prosnic, ker se je dne 1. rožnika t. l. ob priliki blagoslovljenja ognjegasnih brizgalnic dobesedno izrazil: „Ako se že brizgalnice blagoslovljajo, naj bi se potem še blagoslovljali tudi biki, da bi

vsaj lju
gotovo
pravdni
dijaku
mi hot
sodišče
da je
svoje
druge
brizgal
kakor
tudi za
tudi za
slov z
Tr
nunske
noči za
ne por
nun s
Gr
Rusovs
škednju
večer o
nočile,
Možki s
Dekleta
Sv
tica S
dvorišč
pozrle.
Ni
sil nek
trgu Co
kdo da
opozarj
dirkah
duhovs
litvi pa
odbila,
revežer
M
nedavn
Neka S
mladen
tega o
grškega
znova o
noči, da
se je o
Br
bil od
predsed
prisiljen
posledn
nekega
smrt. K
odpusti
nejevolj
opozori
dim je

ljudje dobili dobrih telet in krav". To je bila pravo prav umestna opomba. A vendar je državno sodništvo v Olomucu dvignilo proti omenjenemu obtožbo češ, da je z gori navedenimi besedami hotel blatiti naprave katoliške cerkve. Deželno sodišče pa je obtoženca popolnoma oprostilo dokazoč, da je z imenovanim stavkom dal samó izraza za to, da je mu osebno prepričanju, da se stvari morda bolj sodijo za blagoslovljenje, nego za kaznivo, da toraj s to njegovo sodbo ni bila ni ponižana katoliška cerkev. — Ta razsodba je za naše razmere važna in treba bode, da si jo zapomnimo. Saj se tudi pri nas cerkveni blagoslov zlorablja v vse mogoče svrhe in na vse načine.

Tri zvone naenkrat ukradli. Iz zvonika nekega samostana na Rusovskem so tatovi v eni zadnjega tedna tri zvone ukradli. Žalibog, da se poroča ali so gospodje tatovi gredoč vzeli tudi par s seboj.

Grozen zločin se javlja iz vasice Šalajevska na Rusovskem. Tam je zgorelo 33 deklet v nekem selu. Delale so pri neki grajščini in so se pustile od oskrbnika zaprti v škedenj, da bi tam prečakale, in bi bile varne pred zasledovanjem možkih. Tudi so se radi tega tako jezili, da so škedenj užgali. Še leta niso mogle iz njega odbežati in so zgorele.

Svinje požrle otroka. V Molovini je pustila kmetica Stankov pet tednov staro deklico v zibelki na dvorišču. V dvorišče so prišle svinje ter so otroka požrle.

Ni se mu dovolilo. Pri rimski policiji se je oglasil neki mož in prosil dovoljenja, da sme v Rimu na Colonna odpreti sobo, kjer bi se lahko stalo, da bo izvoljen papežem. V svoji prošnji je mož izjavil, da take stave niso bile vedno samo pri papežih navadne, nego da je v 15. in v 16. stoletju v italijanski oblasti sama dovoljevala, da se je pri volitvi papeža uprizarjalo stavljenje. Policija je prošnjo odklonila, dasi je mož hotel polovico dobička prepustiti papežu.

Mlada nevesta. V Atenah na Grškem je vladalo v nedavno veliko razburjenje v nekem mestnem oddelku. Tam je 9-letna deklica bi se imela poročiti z 25-letnim mladeničem. Pop, ki je bil pozvan v hišo, da poroči otroka, se je branil, dasi je imel dovoljenje papeškega škofa. Šli so toraj k temu, ki je poroko odklonil, med tem pa svetoval, naj se izvrši poroka, da se ne bodo sosedje preveč razburjali. In res je otroče poročilo zvečer s svojim izvoljencem.

Brez sovražnika. Španski državnik Narvaez je od leta 1844 do leta 1868 večkrat ministrski predsednik in seveda vedno le tačas, dokler ni bil odločen iz dežele popihati. Ko se mu je bližala smrt, je dal ura njegovega življenja, poklical je k sebi nekoga pobožnega duhovnika, da bi ga pripravil za smrt. Ko sta že vse opravila, zahteva duhovnik, naj mu pravi vse sovražnikom. Narvaez pa je začel se moliti in moliti, da se mora vdati božjim zapovedim. Duhovnik, da se mora vdati božjim zapovedim, je rekel jecljaje, da nima nobenega sovražnika.

„Saj ni—mam no—be—ne—ga so—vraž—ni—ka, saj sem ven—dar pu—stil vse svo—je sovraž—ni—ke po—stre—li—ti“ je nadaljeval že napol nezavesten.

Razsekali ga so. 16 letna Katarina, hči posestnika Ambroža Nagyó v Bodonyju pri Aradu na Ogrskem, je bila nekega popoldne sama v zelniku. Kar naenkrat se ji je približal neznan mladenič in jo prosil malo vode. Deklica mu je takoj ponudila vrč, v katerem je bilo z vodo mešano vino. Ko se je tujec napil, zgrabil je nenadoma deklico, jo vlekel na bližnjo njivo, na kateri je rasla visoka turšica, in jo posilil. Deklica je tekla takoj potem, ko se je tujec odstranil, k očetu, ki je delal z nekoliko delavci na bolj oddaljenem polju, in mu vse povedala. Kmet jo je seveda takoj udaril s svojimi ljudmi za zločincem, katerega je pa dohitel šele čez dve uri. Ko je tujec videl, da ne more uiti, vrgel se je na kolena pred očeta deklice in ga prosil, naj ga ne ubije na kar je kmet odgovoril, da se more tak zločin poravnati le s krvjo in nato ukazal svojim ljudem, naj tujca ubijejo. Delavci so takoj planili nanj s srpi, kosami in drugim orodjem ter so ga na kose razsekali, tako da orožniki, ki so potem prihiteli na lice mesta, niso mogli dognati, kdo bi bil tujec, ker ni imel nikakih papirjev pri sebi in je bil njegov obraz popolnoma razsekan.

Trden želodec ima neki kmetski fant, ki je meseca maja vstopil v bolnico Sv. Jožefa v Parizu. Zdravniki so kmalu opazili, da mora imeti nekaj v želodcu. In res so našli v njegovem želodcu pri operaciji več žlic, vilice, žeblice, ključ, dolgo šivaniko, kos glavnika in še mnogo drugega, vsega skupaj 25 predmetov, ki so bili 230 gramov težki. Bolnik je sedaj popolnoma zdrav. Priznal je, da je požrl že pred več leti vse te predmete, da bi se na ta način usmrtil, ker je mačeha z njim grdo ravnala. Svojemu trdnemu želodcu se ima zahvaliti, da je ostal pri življenju.

Gospodarske stvari.

Trtni pikec. Tudi to je jedna onih glivičnih boleznij, ki napadajo naše koristne rastline na jako različne načine. Marsikje jo imenujejo z njenim francoskim imenom „antraknoza“; a bolj znano, zlasti spodnještajerskim viničarjem je njeno slovensko ime „pikec“. Ta bolezen zamore včasih, posebno po bolj zaprtih legah in v vinogradih s težko zemljo precejšnjo škodo napraviti. Že v zgodnji pomladi se pokažejo na mladih listih, poganjkih in na viticah, pozneje tudi na jagodah majhne, rujave, v sredi belkaste vglobljene lise, ki se polagoma razširjajo in združijo. Listi se posušijo na bolnih mestih in dobijo luknje, ki so videti, kakor bi bile izžgane, kakor bi jih bili naredili z užigalnikom; sčasoma se morajo listi tudi popolnoma posušiti. Na to se nanaša tudi ime „črni pikec“. Napadeni poganjki in grebeni pa se nam zdé, kakor bi bili kozavi, skrivijo se in porjavijo ter odmrejejo naposled. Jednake brazgotine se naredé tudi na jagodah, ki se posušijo in odpadajo,

ako so prve izdatno ponarastle. Pozneje napadene jagode se posušijo samo ob brazgotini, med tem ko ostali del lahko dozori. V mokrotnih letih se razširja bolezen tako hitro, da nam ne oškoduje samo vinskega pridelka prav občutno, temveč oslabi tudi trte tako, da za rezi v prihodnji pomladi ni dobiti skoro rodnega lesa. Glivica, ki povzročuje to škodo prezimuje v posušeni poganjkih, listih in jagodah ter prehaja z njih spomladi zopet na ozelenele trte, ako so ostali v vinogradu. Tej bolezni se moramo postavljati po robu, kolikor se najbolj da. Obbolele dele je treba povsod, kjerkoli se nahajajo, zlasti dokler so še zeleni, izrezati in odpraviti. Ne bilo bi prav, ako bi jim prizanašali; zakaj naposled gredó vendar pod nič in so, ako ostanejo, povod neprestanega razširjanja bolezni. Ako nismo bili toliko oprezni in previdni, moramo pozneje z mnogo večjim trudom vse odpadle liste in jagode pobrati in z vsemi trtnimi deli, ki ob rezatvi odpadejo, tudi če so na videz zdravi, sežgati. Istotako moramo ravnati z vezmi in lubadjo na starem lesu, ki ga je treba ostrgati. Največje važnosti pa je temeljito in globoko rahljanje zemlje, če mogoče, že v jeseni. Naposled moramo pri zasajanju novih vinogradov v takih legah, ki so bolezni posebno pristopne, gledati na to, da zemljo globoko prekopljemo, da ne sadimo pregosto trte poleg trte, in da jemljemo samo take vrste, ki se bolezni krepkeje ustavljajo. Take so: vse vrste burgundca, traminec, rudeči veltlinec (mavčnik), zastavica (žrvina), modra lovrenčevka, laški in drobni rizling (rilček), kadarka; vrste, ki jih pikec močno napada, so: moslavina (malnik, pošipon, kirkopetec), muškatelec, portugalka (črna kraljevina, rana mavrovna), zeleni veltlinec (ranfolina). Trtnemu pikcu pridemo tudi do živega z večkratnim škropljenjem z bakrenovapneno zmesjo, kakor smo jo priporočali proti strupeni rosi. V tem slučaju pa moramo 3—4krat prav izdatno škropiti in sicer od pomladi, ko se začne listje razvijati pa do srede meseca malega srpana. (Da ni treba tudi posebej škropiti proti strupeni rosi, razumeva se samo ob sebi.)

Dober živinozdravnik. Neki kmet iz Pacinja nas je prosil, da bi ptujskega mestnega živinozdravnika, gosp. Kurcidim-a, stem potom zahvalili, ker mu je za jako malo plačilo v kratkem času zvrátil bolane konje. To radi storimo in priporočamo gospoda Kurcidima tudi drugim kmetom, kateri imajo bolno živino.

Loterijske številke.

Trst, dne 8. avgusta: 84, 67, 46, 7, 49.
 Gradec, dne 14. avgusta: 83, 61, 25, 87, 30.

Pisma uredništva.

Iz Dobja pri Planini. Najboljše je, ako naznanimo stvar žandarmeriji, katera bode potem dotičnega spravila ključ.

Maribor. (Pek!) Ako zares dotični zadrugi ničesar dolgujete, ni Vam tudi treba imeti nikake skrbi. Dobite Vas toži gor in dol, gotovo bode pri sodnji pogorel.

Smarjeta pri Telenbergu. Priobčimo gotovo v proujni številki.

Leskovec. Ker čakamo, da bodedo zvedeli, kaj se odločilo glede leskovške cerkvene kase, bodedo naznanjati dopis o Stoklasu in o šolskih razmerah priobčili ob zdravju!

Na prebavljalne organe se mora paziti, kajti ni nobenega organa v človeškem telesu, ki bi vsled najmanjšega motenja tako deloval, da ne vplival na druge organe in istim pripravjal najhujše posledice. Pa na prebavljalne organe, ako si prizadevamo njihovo delo olajšati, da vzbujamo delavnost prebavljanja in podpiramo čistilne funkcije prebavljalnih organov z milo odvajajočim sredstvom. Tako sredstvo ni nič in sicer že 40 let najbolj znano dr. Rosa balzam za želodec iz leta 1878. B. F r a g n e r, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Dobiva se pa tudi v najširši lekarni g. Behrbalka.

Sejem.

V pondeljek po angeljski nedelji (dne 31. avgusta) bode v Kannici pri Mariboru veliki živinski sejem. Kupci in prodajalci se uljudno vabijo, da se vsi zbirajo v prav obilnem številu.

Strune za gosle, citre, tamburine

in za vsakovrstne instrumente, in sicer najboljše in najfinejše blago po jako nizki ceni, priporočata **Brata Slawitsch, Ptuj, Florijanski trg**. Kdor naroči, naj izrazi natančno svoje želje, da mu zabranijo pomote.

Hiša v Celju

Grazerstrasse št. 33, dvonastropna, katera se lahko uporabi za trgovino, se z vrtom vred pod jako ugodnimi pogoji **proda**. Več pove lastnik **Rudolf Laa**, c. k. pošt. asistent v **Ptaju**.

Krojaški učenec

14 do 15 let star iz poštene hiše z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme. Ako se uči 3 leta, morajo ga stariši oskrbeti, če se bode učil 4 leta, oskrbim ga popolnoma sam. Naslov **Johann Partlitsch**, krojaški mojster v **Studencih (Brunndorf)** pri Mariboru. 1013

Mizar

Dober, pošten mizar, kateri svoje orodje in je tudi vsaj drugo delo vaju. Želi pri domačega mizarja. Ponudbe se pošljejo pod naslovom: **M. Kaučić**, mizar Buda-Pest I. (Bezirk), Piski utca 2.

4 hlapci

k volom in 4 viničarji se takoj sprejmejo pri oskrbništvu **Oberpettau**. Ravno tako dobi tam, kdor hoče oskrbovati posel ključarja za to prosto stanovanje. 1018

Dva kovaška učena

iz okolice ali pa iz Hrvaške starost 14 do 17 let, se sprejmeta. Vprašati je pri **dreas Kodba**, kovaški mojster v **Ptaju**.

Ivan Schindler, Dunaj, III/1, Erdbergstrasse 12

Posilja že veliko let dobre znane stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe: 900

mline za sadje, mline za grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za kornu, slamoreznice, stroje za rezanje repe, stiskalnice za seno, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, železne cevi, vodovode i. t. d.

od sedaj vsakomur po zopet izdatno znižanih cenah!

Ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve ploče, konopljene in gumijeve cevi, priprave za točenje piva, omare za led, stroje za sladole, priprave za izdelovanje sodavode in penečih se vin, mline za kavo, dišavo i. t. d., stroje za delanje klobas, namizne tehtnice, steberske tehtnice, tehtnice na drog, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, stroje in orodje za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje in pleskarje i. t. d.

vse pod dolgoletnim jamstvom! po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke.

Ceniki z več kakor 400 slikami brezplačno in franko.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler

Dunaj III/1, Erdbergstrasse 12.

Brata Slawitsch

v Ptuj

priporočata izvrstne **šivalne stroje**

(Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A . . . . . 70 K — h

Singer Medium 90 „ — „

Singer Titania 120 „ — „

Ringschifchen . 140 „ — „

Ringschifchen za

krojače . . . . . 180 „ — „

serva A . . . . . 100 „ — „

serva C za krojače in čevljarje . . . . . 160 „ — „

serva C za krojače in črevljarje . . . . . 90 „ — „

linder Elastik za čevljarje . . . . . 180 „ — „

deli (Bestandtheile) za vsakovrstne stroje. Cene po

pogodbi na obroke (rate). Cenik brezplačno. 765

Pravo domače platno

platno in perilo priporočava po sledečih cenah:

Cela sešita rjuha (plahta) za posteljo 2 ali 2½ metre dolga, velja 1 gld., oziroma 1 gld. 20 kr. — Najilnejša sešita rjuha iz tenkaga domačega platna 2 m dolga, velja samo 1 fl. 50 kr.

To domače platno se tudi prodaja na metre in sicer velja, čeprav platno 160 cm široko, meter samo 75 krajcarjev. — Domače platno „strozoke“ velja meter 20 ali 25 kr., za obleko meter 28 ali 35 kr.

Brata Slawitsch

trgovca v Ptuj, Florijanski trg.

Mlinarji pozor.

Proda se po jako nizki ceni valečni stol s 4 valeki, na eni strani oster na drugi gladek (Schrott und Aufloswalzenstuhl), radi opustitve obrti. Stol je v najboljšem stanu. Več se zve pri Janezu Uplaznik, Sv. Lovrenc, pošta Sv. Pavel pri Preboldu. 1004

Redka prilžnost.

! Po jako nizki ceni!

500 kosov samo 1 gld. 80 kr.

Ena krasno pozlačena 24 ur tekoča precisanker ura s sekundnim kazalom, ki natančno kaže in za katero se jamči 3 leta, potem lepa verižica in vse kar je potrebno za igro šah z navodilom vred, gotovo za najbolj zanimivo igro, ena modna kravata za gospode z iglo vred, en prstan za gospode z imitiranim žlahtnim kamenom, 1 nastavek za smodke z jantarjem (bernsteinom), 1 elegantna broša za dame, 1 krasno tojletno zrcalo, 1 usnat mošnjček, 1 žepni nožič z pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, vse iz duplezlata z patentiranim zaklepom, krasen album za slike v katerem je 36 najlepših podob sveta, 75 orientalnih bisserov, jako lepi kinč za dame, bodisi rabljen okoli vrata, bodisi v lasih ali okoli roke, 1 jako koristna knjiga v kateri so zložene pisma in še 300 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne, vse to se dobi z uro vred, katera je sama tega denarja vredna, za samo 1 gld. 80 kr. Razpošilja se proti povzetju ali če se denar pošlje naprej skozi Centralno skladišče Ch. Jungwirth, Krakau II. NB. Za neugajajoče se denar vrne. 994

Brenceljno olje,

katero brani konje in živino proti opikanju brenceljnov (obadov) in muh prodaja drogerija magistra farmacije J. Fiedler, Celje, Bahnhofgasse št. 7. 1002

Oženjeni šafar,

kateri ima odrašene otroke in kateri je izvežban v živinoreji in v vinogradskem delu, dobi takoj stalno službo pri Oskrbištvu grada „Vinarje“ pošta Konjice. 996

Ženitva.

Priden in varčen fant, 26 let star, kateri ima 2000 kron premoženja, se želi oženiti z deklico ali vdovo, katera ima posestvo vsaj 15 oralov (joh) obsežno. Ponudbe naj se pošljejo pod: „Mir 1000“, na upravnishtvu „Štajerca.“ 1000

Posestvo

katero leži na lepem solnčnem kraju, je takoj na prodaj. Posestvo meri 14 oralov (johov) njiv, travnikov in gozdov. Hiša na posestvu je zidana in v dobrem stanu. Cena 1850 gld. Več pove posestnica Marija Mraz, Kristof št. 12, pošta Laški trg (Markt Tuffer). 993

Bivši trgovec

mlad mož, dober prodajalec, želi vstopiti v večjo trgovino v mestu ali pa v večjem trgu na Spodnjem Štajerskem. Manufakturna stroka bi mu bila najljubša; sposoben je tudi za poslovanje v kaki večji trgovini. Naslov je „Treu 800“ poste restante Cilli. 980

Čevljarski učeneec

14 do 16 let star, iz poštene hiše, Nemeč ali Slovenec, se takoj sprejme pri Tomazu Kristof, čevljarskemu mojstru na Višpoljah pri Celovcu, Koroško (Maria-Rain bei Klagenfurt, Kärnten). 990

Kava in čaj

iz prve roke, to je neposredno od sadilca kave in čaja, toraj s polnim jamstvom za pristno neponarejeno kavo in čaj.

Najnižje cene.

Najino dosti čez 100.000 oralov veliko posestvo se obdeluje najracionalnejše. Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in zdatne.

Kava: Javaflor, najfinejša 4¾ kg gld. 6-65, fina 4¾ kg gld. 5-90. Javabralis-mešanica 4¾ kg gld. 5-40.

Posilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju.

Cenik zastoj in poštnine prosto.

TURK & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiji

v Trstu 926

via Rapicio št. 7.

Poštna hlapec

katera znata nemški in slovenski čitati in pisati in katera se razumeta pri konjih in poštni služba se takoj sprejmejo v službo. Kje, pove upravnishtvu „Štajerca.“ 1010

Bukove drva

jako lepe in suhe dobe se in sicer meterski klafter po 8 goldinarjev pri Maksu Berlisg, trgovcu v Žitalah (Schilttern). 1009

Vinograd

v Neubergu pri Slovenski Bistrici katerega je prej Ursula Wilhelm imela se s kletjo vred, z velikimi sodi, s celo hišno upravo takoj po jako ugodnimi pogoji prodaj. Vprašati je pri Antoniji Tabernig v Slovenski Bistrici. 1006

Ženitbena ponudba

Mož, kateri ima nekoliko svojega denarja se hoče oženiti z dekletom ali z vdovo, katera še ni nad 40 let stara in katera ima par sto goldinarjev gotovega denarja. Naslov (adres): „B. E. poste restante Marburg.“ 1016

Učeneec

za brivsko obrt (friser) se takoj sprejme. Vprašati je pri Rihard Starkel, brivec v Ptuj. 1012

Paris 1900.
GRAND PRIX.

Originalni Singerjevi šivalni stroji

za rabo v obitelji (familiji) in za vsako stroko izdelovanja.

Kdor si naroči stroj, temu se brezplačno da poduk v vseh modernih in umetnih vezilih.

Elektromotori za vsakovrstne šivalne stroje so vedno v zalogi.

Singer in Co.

akcijsko društvo v Mariboru, Herrengasse 24.

Pozor biciklisti, krojači in šivilje!

Popravila bicikelnov, šivalnih strojev in poljedelskih strojev se najboljše in najceneje izvršijo.

V zalogi imam vedno nove vsakovrstne dele (Bestandteile) za stroje.

Prodajam poljedelske, gospodarske stroje na obroke iz najboljših tovarn.

Sem temeljito izvežban mehaniker, ker služboval sem že v Ameriki in na Angleškem.

Tudi imam v zalogi vedno že rabljene in dobro ohranjene bicikle od 30 gold. dalje.

S spoštovanjem **Anton Fink**

777 mehaniker v Ptuj, Postgasse šte. 14.

Ptujsko kopališče

Gorna dravska ulica v Ptuj.

Vsaki dan kopele v banjah, pršne in mrzle kopele.

Vsaki torek, četrtek in v soboto soparne kopele in sicer ob pol eni uri popoldan. — Soparne kopele imajo take vspehe kakor krapinske toplice. Daljša pojasnila daje gosp. Jos. Kasimir in v kopališču samem.

Ohranitev zdravega želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. V ta namen naj se rabi najpripravnejše znano sredstvo dr. Rose balzam za želodec. Ta je narejen iz najboljših iziskanih zdravilnih zelišč za lek. Vzbuja apetit in pospešuje prebavljanje ter provzroča lahko odvajanje tako, da služi z najboljšim uspehom za gojenje želodca.

Svarilo! Usi deli embalaže imajo zraven stoječo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga **lekarna B. Fragner-ja v Pragi** c. kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“ **Praga, Mala Strana, ogel Herudove ulice.**

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Pro i vpošiljati K 2:56 se pošlj: velika steklenica in za K 1:50 mala steklenica na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštnine prosto.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske. V Ptuj v lekarni g. Ignaca Behrbalb (spodnja lekarna). 896

Vinski sodi

kateri držijo 650 do 700 litrov, z železnimi obroki se radi preselitve **prodajo**. Sodi so popolnoma čisti ker se je iz njih stočilo šele pred kratkim vino.

Cena je za vsak sod 12 goldinarjev

Razpošiljajo se na vsako železnično postajo.

J. Kreinigg

998

trgovec v Žalcu (Sachsenfeld)

Tovarna za poljedelske stroje

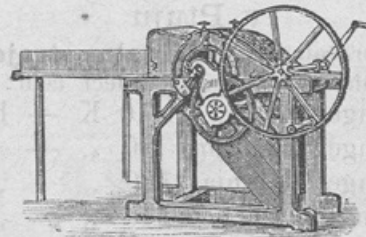
C. Prosch-a v Celovcu

priporoča

izboljšane

vitale (Göpel) **mlatilnice**

z najnovjšimi podlagami (lagerji), lahko tekoče

Dalje **stroje za rezanico delati, trijerje mline za šrot.**

Kupcu se postavi vsak stroj na njegovo železnično postajo, vozine prosto. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki se pošiljajo poštne prosto in zastoj.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj

zraven klalnica in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razreže na žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spuhati i. t. d.

FRANZ KAISER

žganjarnica v Ptuju.

Priporočam mojo bogato zalogo vsakovrstnega žganja, kakor tropinovec, slivovko, droženko, brinjovec in vsakovrstno rosogljijo.

Pri moji novi žganjarnici v hramu tik moje prodajalnice žganja lahko postavijo cenjeni odjemalci svoje voze. Ako se primeroma dovolj veliko kupi, sem pripravljen, povrniti tudi stroške mitnice (maute).

Kupite enkrat na poskus!

Pismena naročila se vestno in točno izvršujejo.

902

Vzorci (muštri) so vsak čas na razpolago.

 Kdor potrebuje vino, temu priporočam mojo bogato zalogo vsakovrstnih vin.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta

1862.

Čekovnemu računu št. 303051 pri s. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure

za peslevanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.

Občjenje z avst. ogersko banko.

priporočā se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Zahtevajte

brezplačen in frankovan (moj cenik, kateri je jako bogato ilustriran (nad 600 slik). V ceniku so naznanjene cene mojih jako solidnih, izvrstnih in cenih ur, moje zlatnine in srebrnine in vse v godbeno (muzikalično) stroko spadajoče blago.

Prva fabrika za ure

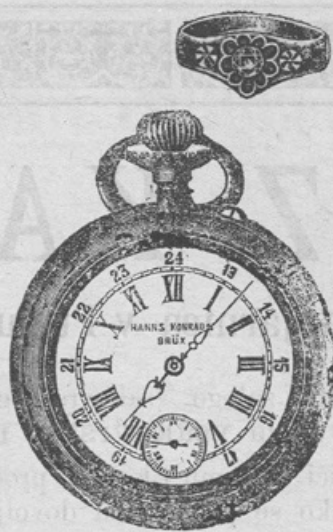

v Brüz-u

HANNS KONRAD

razpošiljatev ur, zlatnine in godbenega blaga
Brüz štev. 475
na Češkem

Budilnica z zvoncec
21 ctm visoka, v krasno poliranem nikelnastim oboju, s prav glasnim dolgotrajajočim glasom in masivno jekleno pripravo za prestavljanje, gld. 2.85.
Najboljše kakovosti.

Št. 3716. 14 kar. zlati prstan gld. 5.25, iz novega zlata 6 kar. gld. 2.80, iz double-zlata, punciran gld. 1.40.

Št. 3465.

Srebrna remonter-ura za dame z dvojnimi pokrovom, dobre vrste gld. 8.75, z zlatim obrokom gld. 9.50, najboljše vrste gld. 10.75.

Št. 3717. 14 kar. zlati prstan gld. 5.50, iz novega zlata 6 kar. gld. 2.50, iz double-zlata, punciran gld. 1.25.

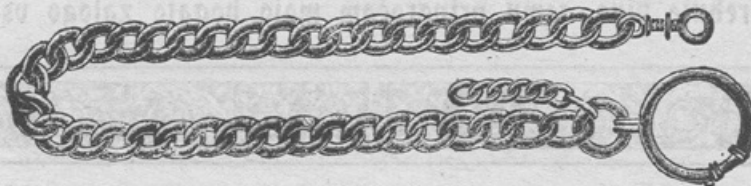

Novosti

Budilnica z zrcalom val⁴, 30 cm visoka, z krasno pripravo gld. 3.20, kazalnikom, ki po noči svetli, gld. 3.50. Zvoni praverno, toraj ni mogoče, da koga v spanju ne zbudi.

Št. 3461. **Pristna srebrna remonter-ura za dame** z zlatim obrokom gld. 7.50, ista s zlatnim pokrovom gld. 8.75.

Prave srebrne verižice za ure, puncirane od c. kr. novčnega urada, 30 cm dolge, in sicer:

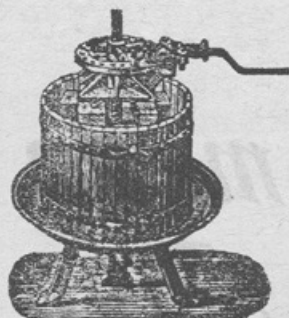
20	15 gramov	težke	gld. 1.20
30	"	"	1.50
40	"	"	2.20
50	"	"	2.60
60	"	"	3.25
80	"	"	3.80

Prave srebrne verižice za ure, puncirane od c. kr. novčnega urada, 30 cm dolge, in sicer 70 gramov težke gld. 4.20

80	"	"	5.20
100	"	"	6.80
150	"	"	9.50
175	"	"	11.20
200	"	"	12.80

879-A

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje z mešalom za mešanico iz bakra in vapna tako, da se najedenkrat na dve cevi hrizga, brizgalnice (strealjke) za sadjino drevje z natanko namjereno petrolmešanico,

svetilnice na aceten, da se ulove leteci hróšči

hidravlične stiskalnice za vino, stiskalnice za vino in ovočje s diferencialnim pritiskom

stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žvepljenje,

sesalke za vino, cevi za vino, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, kot

zbivalnike (trieure), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d.

razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ,

II., Praterstrasse 49.

768

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vsih jeziki.

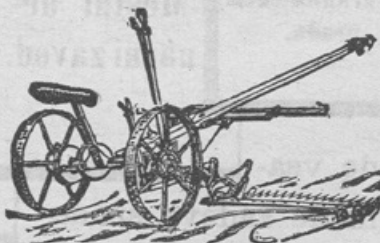
Za škropljenje v vinogradih, za pokončanje vseh škodljivcev na drevju, kakor tudi za pokončanje divjega ženofa, takozvanega hederiha in drugih škodljivcev je najbolj pripravno sredstvo **Ph. Mayfarth-a & Co.** patentovana brizgalnica

„SYPHONIA“

to je brizgalnica, katera sama deluje, bodisi, da je tako napravljena, da se mora voziti, ali pa tudi tako, da jo nese posamezen delavec na hrbtu. Toraj brez vsakega dela od strani delavca razškropi ta brizgalnica tekočino po rastlinah. Takih brizgalnic je do sedaj že več tisoč v uporabi.

Najboljši stroji za sejati

so stroji **Ph. Mayfarth-a & Co. Agricola.** (Sistem na rivačnem kolesu.) Ti stroji so pripravni za vsakovrstno seme in vsako množino semena, in sicer ni treba tem koles premeniti. Rabijo lahko za brege in ravnine. Prekajo se jako lahko, trpijo malo dolgo. Cena jim je zelo nizka, radi tega se s pomočjo teh strojev prihrani mnogo dela, časa, denarja.

Najboljše stiskalnice (preše) za seno in slamo, ki se rabijo lahko prosto roko, stroje za turščico (kuruzo) lušiti, mlatilne stroje, vitale stroje za čistiti, trieure, stroje za kositi, pluge, valarje, brane i. t. d. Zdeluje kot specialitete po najnovejših in priznanih najboljših konstrukcijah.

PH. MAYFARTH & Co.

fabrika za poljedelske stroje, **Dunaj II, Taborstrasse 71.**

To podjetje je bilo odlikovano z več kakor 150 kolajnami (medaljami), med temi z zlatimi, srebrnimi in bronastimi. Obširni ceniki in mnogo pohvalnih pism se pošilja zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Razglas.

Drugo šolsko leto deželne pripravnice za učiteljice, katero je dovolila visoka štajerska deželna zbornica s sklepom z dne 18. aprila 1903 in kjer se podučuje v nemškem jeziku, se začne dne 19. septembra. t. l.

Javiti se je treba dne 16. septembra od 9. do 12. ure predpoldan ali pa od 3. do 6. ure popoldan pri ravnateljstvu v Mariboru, Tapeinerplatz 1.

Učenke, katere so ta zavod že poprej obiskovale, morajo prinesiti s seboj zadnje semestralno spričevalo. Vse tiste pa, katere hočejo vstopiti na novo v ta zavod, morajo prinesiti s seboj 1. krstni ali rojstni list, 2. zadnje šolsko spričevalo, 3. zdravniško spričevalo (uradnega zdravnika), s katerim se dokaže od postave zahtevana telesna sposobnost, 4. v slučaju, ako ne bi prišla nova učenka iz kakega učnega zavoda, mora doprinesiti tudi nravnostno spričevalo (Sittenzeugnis). Ravno tako se morajo tudi predložiti lepopisne vaje in vaje v risanju ter v ročnih delih. Prosilke morajo biti stare 15 let ali pa morajo imeti od deželnega šolskega sveta dovoljenje, da vstopijo pred tem letom v 1. razred tega zavoda. Popusti pa se k večjemu samo 6 mesecev.

Da je prosilka dosegla zahtevano znanje, mora dokazati v strogi sprejemni skušnji, katera se vrši dne 17. in 18. septembra. Skušnja obsega sledeče predmete: veronauk, učni nemški jezik, prirodoslovje, računstvo, geometrično oblikoslovje, lepopisje, risanje in ženska ročna dela. Tudi se jemlje v poštev, ali je prosilka muzikalna in ako je sploh glede posluha in ritmičnega čuta sposobna za godbeni poduk. Ako ste prestale dve prosilki sprejemno skušnjo z istim uspehom, potem odloči glede sprejema določena, od postave zastevana starost. Za vpisnino se mora plačati 10 kron. Šolnina (Schulgeld), katera se mora plačati naprej, znese na mesec 10 kron.

Prošnje za zmanjšanje ali popust šolnine se morajo vposlati na štajerski deželni odbor in se morajo oddati do 28. septembra pri ravnateljstvu. Učenka, katera se hoče vdeležiti poduka v francoskem ali pa slovenskem jeziku, mora to pri vstopu javiti.

Gradec dne 6. avgusta 1903.

Štajerski deželni odbor.

Novost
m "kra-
z budil-
3-20, s
moči sveti
rav glas-
e, da bi
zbudila.

srebrna
lame gld.
n obrob-
s dvojn-
ld. 8-75.

uncirano
m dolge,
4-50
5-20
6 80
9 50
11-
12-80

Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

vrste parobrodi. — Naravnost brez prekla-
v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana.
borna oprava na ladji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji

ali

Ant. Rebek, konc. agent

Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 43. 786

večji vasi na Spodnjem Koroškem se dajo

prodajalnični prostori

prodajalnice, kuhinja, izba za stanovanje, dva ma-
dve kleti) takoj v najem.

ajemnina je jako nizka. Lega je jako ugodna,
pnijske cerkve sredi večje vasi. Pred hišo se

ceste in leži kraj na državni cesti. Železnična

je komaj pol ure oddaljena, vožna pošta pri-
vsak dan po trikrat. Pisma naj se blagovolijo

pod „P 222 poste restante“ Pliberk (Bleiburg).

Styria= becikelni

novi modeli 1903

ki so sedaj najboljši in najimnitnejši fabrikat, veljajo samo 80, 100, 120 in 140 gold.

Na obroke (rate) prodajava po ugodnih pogodbah samo zanesljivim kupcem.

Dobre, že rabljene becikelne prodajava po 40 do 60 gold.

Brata Slawitsch v Ptuju.

Ekonom

19 let star, kateri je z dobrim uspehom dovršil kranjsko kmetijsko šolo, popolnoma vešč slovenskega in nekoliko tudi nemškega jezika, želi vstopiti v službo na kakem večjem posestvu. Pripravljen je tudi prevzeti službo pri kaki večji trtnici ali drevesnici. Ponudbe naj se pošljejo pod „Ekonom št. 25“ poste restante Št. Jernej, Dolenjsko (Unterkrain). 1011

Prodajalec ali prodajalka

ki sta dobro izvežbana za prodajo v mešani trgovini, se takoj sprejmeta v večjo trgovino te stroke.

Ponudbe naj se pošljejo pod B. C. 1000 poste restante Cilli.

1003

vsakega
rastlinah

a & Co.

rivajoča
pravni za
ako mno-
treba pri
Rabijo se
e. Premi-
rpijo jako
elo nizka,
eh strojev
a, denarja.
jo lahko s
je, vitala,
ane i. t. d.
strukcijah.

71.

mi z zlatimi,
a zastoj

884

XXX

Vozičke za otroke

v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata

Brata Slawitsch

770 v Ptuj.

Cena: 12, 16, 20, 30, 36 do 40 kron.

G. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v **Trbovljah**

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznana izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5. 744

FRANZ SODIA

844

tvornica pušk (Gewehrfabrik in Ferlach Kärnten)

priporoča izvrstne puške, kakor puške za šrot in krogelje, najizbornejša dovršitev za streljanje; ročno delo z jamstvom. — Velike ilustrovane cenike s podobami pošiljam vsakomur, kdor mi pošlje 15 kr. v markah poštne prosto. — Moja tovarna prejela je že silno veliko pohval. Kdor bi mojim ne bil zadovoljen, tistemu ga zamenjam ali pa vrnem denar. Moja zaloga je jako velika.

Vencel Schramm

Celje, Glavni trg

izdeluje najcenejše godbene inštrumente in prodaja strune.

Gosle se dobe za 5, 8, 10, 12, 15, 20, 30, 50 in 100 kron. Citre za 12 kron in višje. Harmonike za 7, 9, 12, 15, 20 kron i. t. d. Za vse inštrumente se jamči.

Tudi vsakovrstna popravila se sprejemajo in hitro ter po najnižjih cenah izvršijo. 984

Hranilnica (šparkasa) mestne občine v Brežicah

ima pisarno v svoji lastni hiši št. 27 ter ureduje vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 12. ure dopoldne.

Vloge se polmesečno po štiri od sto obrestujejo, nevzdignjene obresti se vsacega pol leta h kapitalu pripišejo in trpi rentni davek od teh obresti hranilnica sama.

Posojila se oddajajo na zemljišča (nekretnine) po 5%, na menice in proti zalogan državnih zadolžnič in drugih listin vrednosti pa po 6%.

Koncem leta 1902 je bilo stanje vlog K 740158.42 in rezervnega zaklada K 74029.96

925

Ravnateljstvo.

Hranilnica (šparkasa) mestne občine Celje

Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1901 K 9,316.33

Vloge od 1. januarja 1902 do 31. decembra 1902 z obrestmi vred . . . . . K 3,169.45

Od tega je odračuniti: K 12,486.33

Svote, katere so se od 1. januarja do 31. decembra 1902 vzdignile . . . . . K 2,677.85

Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1902 > 9,808.85

Hipotekarna posojila . . . . . K 6,085.868.31

Mejnično stanje . . . . . > 78.029.14

Posojila na vrednostne efekte . . . . . > 20.601.83

Efektini zaklad . . . . . > 2,919.611.—

Posvetva . . . . . > 184.000.—

Imetek, katerega ima hranilnica za dotacijo pri kreditni zadrugi . . . . . > 300.000.—

Vloge pri kreditnih podjetjih . . . . . > 107.201.99

Stanje blagajne (kase) . . . . . > 40.823.46

Glavni rezervni zaklad . . . . . > 553.574.22

Posebni rezervni zaklad za kurzne diference > 298.150.69

Zaklad za penzije . . . . . > 31.227.63

Visokost za obresti: Pri vlogah 4% in se

rentni davek od hranilnice (šparkase) same.

Shranjevalne vloge se sprejmejo.